

A Fővárosi Ítéltábla a Zoltán és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. március 13. napján kelt 35.G.40.006/2015/7. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásában meghozta az alábbi

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy a felperesnek az alperessel 2008. március 10-én kötött .../009844 számú hitelszerződése 7. pontjában foglalt szerződési feltétel tisztességtelen, e kikötés érvénytelenségéből fakadó jogkövetkezmények érvényesítésének joga a felperest megilleti;

az érvénytelenség jogkövetkezményei tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban a felperesnek és az alperesnek személyenként 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költsége merült fel, a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték összege 176.000 (Egyszázhetvenhatezer) forint.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a fellebbezés tekintetében is irányadó tényállás szerint a felperes mint adós és az alperes mint hitelező között 2008. március 10. napján változó kamatozású, CHF alapú, változó futamidejű fogyasztói hitelszerződés jött létre gépjármű finanszírozásához. A hitel 2.220.000 forint volt, futamideje 120 hónap, a havonta esedékes törlesztőrészlet 23.903 forint. A hitelszerződést a hitelező részéről az ... Kft. írta alá, amely társaság 2001. augusztus 29. napján együttműködési megállapodást kötött az alperessel. A megállapodás 5. pontja értelmében az alperes felhatalmazta az ... Kft.-t arra, hogy az általa forgalmazott járművekkel kapcsolatos kölcsönszerződések megkötésénél közreműködjön, a szerződéseket az alperes helyett és nevében aláírja. A Kft. e megállapodásra tekintettel egyedi meghatalmazások alapján volt jogosult az alperes helyett és nevében az alperes által meghatározott tartalmú kölcsönszerződés aláírására. Az ... Kft. részéről aláírt szerződés alapján az alperes a kölcsön összegét folyósította a felperesnek.

A hitelszerződés 7. pontjának második bekezdése az alábbiakat tartalmazza: „Deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő

tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik. Az Adós kijelenti, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, s vállalja ennek következményeit."

A hitelszerződés 12. pontjában a felek megállapodtak, hogy a szerződésben és mellékleteiben nem szabályozott kérdések körében a hitelező üzletszabályzata az irányadó, amelynek átvételét a felperes a szerződés aláírásával elismerte, valamint azt, hogy az üzletszabályzat tartalmát megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek tekinti.

Az üzletszabályzat 18.3.4. pontja a szerződés 7. pontjával azonosan rendelkezik az árfolyam-kockázat felperes általi vállalásáról. A 21. pontja értelmében: „...A havi törlesztőrészek a hitelfolyósítás napjától 1 hónapos törlesztési periódusonként esedékesek. Az esedékesség napja - amennyiben a Felek a Szerződésben másként nem rendelkeztek - minden naptári hónapban az a nap, amely számánál fogva megegyezik a hitelfolyósítás napjával, illetve amennyiben az adott hónapban nincs ilyen számú nap, úgy a hónap utolsó napja....".

A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az F/2 alatt csatolt kölcsönszerződés a Ptk. 217. § (1) bekezdése alapján alakiság megsértése miatt, a Hpt. 3. §-ában és 47. § (1) és (2) bekezdésében, valamint 210. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel semmis; míg másodlagosan az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés (7. pont) nem megfelelő volta miatt a Ptk. 209/A. § (2) és 209. § (1) bekezdéseiben, valamint a Kúria 2/2014. PJE határozatának 1. pontjában foglaltak alapján semmis; míg harmadsorban a teljes kölcsönszerződés semmisségének megállapítását a Ptk. 200. § (2) bekezdésének első fordulata alapján jogszabályba ütközés címén kérte megállapítani a Hpt. 210. § (2) bekezdésében és 213. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra figyelemmel. Valamennyi esetben jogkövetkezményként a Ptk. 237. § (2) bekezdésének első fordulata alapján az érvénytelen szerződés határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását akként kérte, hogy a felperes 2014. december 22. napján 876.774 forint összeget tartozik megfizetni az alperesnek, úgy, hogy a folyósítás dátuma 2008. március 10. napja, a folyósított összeg 2.220.000 forint és a felperes által teljesített összes befizetés 2.115.913 forint. A jogkövetkezmény körében az összegszerűséget akként határozta meg, hogy a felperes az alperes részére a teljes tőkeösszeget a folyósítás napjától kezdődően a tőke visszafizetéséig a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján naptári félévenként az adott naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat megfizetése mellett teljesítette és teljesíti.

Keresetének elsődleges jogalapja körében kifejtette, hogy a Hpt. 210. § (1) bekezdése és a Ptk. 217. § (1) bekezdése a szerződésre írásbeli formát írnak elő. Az alperes meghatalmazott útján aláírhatta a szerződést, de magának a meghatalmazottnak kellett a Hpt. 3. § (4) bekezdése szerinti PSZÁF engedéllyel rendelkeznie, azonban az ... Kft. autókereskedő sem PSZÁF engedéllyel, sem megfelelő felhatalmazással a hitelszerződés aláírására nem rendelkezett. Ezért az általa kötött és aláírt szerződés, mivel az nem felel meg a szükséges alaki követelményeknek, semmis. Álláspontja szerint az autókereskedő „A” típusú ügynökként járt el, az alperes javára, nevében és felelősségére, valamint kockázatára írta alá a szerződést a PSZÁF engedély nélkül. A tevékenységéhez megkívánt engedélyt utólagos jóváhagyással sem lehet pótolni.

A másodlagos jogcím tekintetében az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződés 7. pont második bekezdése körében arra hivatkozott, hogy nem állapítható meg, hogy az árfolyamkockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben a felperes viseli, és hogy annak nincsen felső határa. Nem tartalmaz arra vonatkozó tájékoztatást sem, hogy az árfolyamváltozás milyen hatást gyakorol a felperes forintban kifejezett tartozására, valamint hiányolta a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot.

A harmadlagosan megjelölt jogcím körében a szerződésből hiányolta a havi törlesztőrészlet esedékességének időpontját, ami a szerződés érvénytelenségét eredményezi, mivel azt az alperes

védekezése szerint is nem a szerződésben, hanem az üzletszabályzat 21. pontjában határozták meg. A hatályossá nyilvánítás mint jogkövetkezmény és a felperes által összecszerűen megjelölt tartozással kapcsolatban kifejtette, hogy a felperes szerződéskötéskori szándéka nem irányult devizavásárlásra, az alperes forintot folyósított a gépjármű vételárához, ezért a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján a tőke visszafizetését a jegybanki alapkamat alapulvételével alkalmazott számítási metodikával határozta meg.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását, a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Az elsődleges jogcím körében arra hivatkozott, hogy az alperes nem hitelintézet, hanem pénzügyi vállalkozás, ezért rá a Hpt. 47. §-a nem vonatkozik. A szervezeti, törvényes képviselő és az ügyleti képviselő nem ugyanaz. A deviza alapú kölcsönszerződések esetén a meghatalmazáson alapuló képviselő ügyleti képviselőként jött létre az alperes által adott meghatalmazás eredményeként. Az alperes az együttműködési megállapodás 5. pontjában hatalmazta fel az ... Kft.-t mint autókereskedést kölcsönszerződések alperes helyett és nevében való aláírására. Amennyiben a Kft. vagy munkavállalója esetlegesen nem rendelkezett volna meghatalmazással, az alperes az álképviselő magatartását utólag jóváhagyta azzal, hogy a kölcsön összegét egészében átutalta a felperes részére. Érvéle szerint a perbeli kölcsönszerződés írásban létrejött, annak semmisségét a hivatkozott jogszabályok alapján megállapítani nem lehet. Az ... Kft. „B” típusú ügynöke volt az alperesnek, aki a beérkezett hitelkérelmet továbbította az alperesnek, azt az alperes bírálta el és igazolta vissza, amelyet követően azzal azonos tartalommal volt jogosult az egyedi meghatalmazás alapján a szerződést aláírni. A „B” típusú ügynöki tevékenység nem engedélyköteles, így PSZÁF engedélyre sem volt szükség.

A szerződés 7. pontjának második bekezdésébe foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat tekintetében arra hivatkozott, hogy az egyedileg megtárgyalt szerződési kikötés, így arra a Ptk. 209. § (1) bekezdése és 209/A. § (2) bekezdése nem alkalmazható. A kölcsönszerződésben a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltak rögzítésre kerültek és nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a kockázatfeltáró nyilatkozatra külön okiratba foglalást írta elő, valamint érvelése szerint a szerződés 7. pontjának második bekezdésében és az üzletszabályzat 18.3.4. pontjában foglaltak szerint jogszabálynak megfelelő, a felperes számára világos és érthető tájékoztatás megtörtént.

A harmadlagos kereseti kérelem, illetve jogcím körében a 6/2013. PJE határozatban és az üzletszabályzat 21. pontjában foglaltakra utalt, amely szerint a törlesztőrészletek esedékességének napja megfelelő, kiszámítható, körülírt módon került meghatározásra. A jogkövetkezmény alkalmazását és a felperes által előterjesztett összecszerű elszámolás helyességét is vitatta az 1/2005. PJE határozatban foglaltakra figyelemmel, amely szerint pénzszolgáltatás esetén egyenértéki kamatként a pénzpiaci kamat vehető figyelembe. Hivatkozott továbbá a Kúria álláspontjára, amely hatályossá nyilvánítás esetére az elszámolást deviza alapon a kirovó pénznemben tartja megalapozottnak.

A Fővárosi Törvényszék a 2015. március 13. napján kelt 35.G.40.006/2015/7. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította; valamint kötelezte arra, hogy 15 napon belül az alperesnek 127.000 forint perköltséget fizessen meg. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 132.000 forint illetéket az állam viseli.

A határozat indokolásában rögzítette, hogy az elsődlegesen megjelölt jogalap körében az alaki érvénytelenségi okot kellett vizsgálnia. Megállapította, hogy az alperes pénzügyi vállalkozás és nem hitelintézet, így rá a felperes által hivatkozott Hpt. 47. §-a nem alkalmazható. Ismertette a Ptk. 217. § (1) és a Hpt. 210. § (1) bekezdésének szerződéskötéskor hatályos rendelkezéseit, és kifejtette, hogy a képviselő lehet törvényes, szervezeti vagy pedig ügyleti képviselő, amely jogügyleten alapul. A Hpt. 47. §-a ún. szervezeti, illetve törvényes képviselői szabályt határoz meg, de nem

korlátozza az ügyleti képviseleti jog adását. A kölcsönszerződés aláírása azonban nem szervezeti, hanem ügyleti képviseletet jelent. A perbeli esetben az alperes jogügyleten alapulva, meghatározott ügyletek tekintetében adott képviseleti jogot (meghatalmazást) a kölcsönszerződést aláíró személynek. Az alperes és az ... Kft. közötti együttműködési megállapodás 5. pontja értelmében az alperes felhatalmazta az autókereskedőt, hogy a kölcsönszerződéseket az alperes helyett és nevében aláírja. Ezen kívül egyedi meghatalmazás alapján - amelyet a peres iratokhoz csatolt - az ... Kft. jogosult volt eljárni az alperes nevében és helyett a kölcsönszerződés aláírásakor. Utalt arra, hogy a cégjogi képviseletre vonatkozó korlátok nem érvényesülnek a meghatalmazás tekintetében, így a meghatalmazott nemcsak együttes aláírási joggal képviselheti a meghatalmazót, mivel ügyleti képviselőként jár el. Arra figyelemmel, hogy az alperes a per során azt nem tudta megmondani, hogy az ... Kft. nevében a Kft. részéről ki írta alá személy szerint a meghatalmazást, ezért az alperes az esetleges álképviselő személyének az eljárását azáltal, hogy a kölcsön összegét tényszerűen átutalta a felperes részére - amit a felperes sem vitatott -, utólagosan jóváhagyta. A felperes által előadottak alapján sem a Ptk. 217. § (1) bekezdése, sem a Hpt. 210. § (1) bekezdése szerint nem látta megállapíthatónak, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre írásban, vagy az alakilag érvénytelen volna. A Hpt. 2. számú melléklet I.12. pontjának, a Pénzügyi szolgáltatás közvetítése (ügynöki tevékenység) a) és b) pontjában foglaltak, valamint az alperes és az ... Kft. között létrejött együttműködési megállapodás 5. pontja alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nevében eljáró ... Kft. „B” típusú ügynökként járt el a szerződés megkötésekor. Az alperes kockázatára önálló kötelezettséget nem vállalt, az az alperes részéről történt, az alperes döntött a kockázatvállalásról és arról, hogy folyósítja-e a felperesnek a kölcsönt, így a kockázatvállalás vitathatatlanul az alperes részéről történt, a szerződést pedig a képviseleti jogosultsággal és egyéni meghatalmazás alapján az eljárni jogosult ... Kft. írta alá. Utalt ugyanakkor arra, hogy a Hpt. az engedély hiányához „A” típusú ügynök tekintetében sem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, így a PSZÁF engedély hiánya vagy annak megléte nem eredményezhet érvénytelenséget, az közömbös a szerződés érvénytelenségének megítélése szempontjából.

A kereseti kérelem másodlagos jogalapja körében az alperes védekezésében előadottakra tekintettel elsőként azt vizsgálta, hogy a felek a szerződés 7. pontjának második bekezdésében foglaltakat egyedileg megtárgyalták-e. A felperes személyes előadása, valamint a Ptk. 205/A. § (1) és (2) bekezdései alapján arra a következtetésre jutott, hogy az adott rendelkezés általános szerződési feltételnek minősül, mivel annak tartalmát a felperes nem befolyásolhatta, az egy előre elkészített blanketta volt. Rögzítette, hogy a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdései alapján a kockázatfeltárásnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését és annak hatását a törlesztőrészletre, valamint ennek tudomásulvételét az ügyfélnek aláírásával kell igazolnia, azonban olyan rendelkezés nincs, amely szerint ennek külön okiratban kellene megtörténnie. A kölcsönszerződés 7. pontjának második bekezdését és a szerződés elválaszthatatlan mellékletét képező üzletszabályzat 18.3.4. pontjának rendelkezéseit a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában kifejtettekre figyelemmel vizsgálta, hogy az alperes részéről adott tájékoztatás a felperes mint átlagosan tájékozott fogyasztó számára világos és érthető volt-e. A felperes személyes meghallgatása során elmondta, hogy a szerződést adósként ő írta alá, annak minden pontját elolvasta és az számára érthető volt. Egyetlen kérdése merült fel, hogy milyen kockázata van a hitelnek, amelyre azt a választ kapta, hogy az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően, nem volt nagy kilengés. A bíróság a kockázatfeltáró nyilatkozat megfogalmazásából, az abban található „fokozott kockázat” kifejezésből, valamint a felperes személyes nyilatkozatából is arra következtetett, hogy az alperes által adott tájékoztatás egy átlagos, általánosan tájékozott, figyelmes és körültekintő fogyasztó számára világos és érthető kellett, hogy legyen, mivel a „fokozott kockázat” kifejezés magába foglalja azt, hogy a kockázat komoly mértékű. Az alperesnek nem kellett arról nyilatkoznia, hogy az árfolyam-változás milyen mértékű lehet arra is figyelemmel, hogy hosszú távú időintervallum esetén az árfolyam emelkedésének, csökkenésének előre látható, kiszámítható

mértéke, korlátja nincs. Mindezek alapján megállapította, hogy az alperesi kockázatfeltárás megfelelt a hatályos jogszabályoknak, abból nem tudott arra következtetni egy általánosan figyelmes és tájékozott átlagos fogyasztó, hogy a kockázatnak esetlegesen bármilyen korlátja lenne, így megállapította, hogy ez a szerződési feltétel, miután a jogszabályi előírásoknak megfelelt, nem lehet tisztességtelen.

A harmadlagos jogcímre alapított kereseti kérelem vizsgálata körében a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján értékelte a szerződés tartalmát. A hitelszerződés 12. pontja szerint a szerződés elválaszthatatlan mellékletét képező üzletszabályzat 21. pontjának második mondatából arra a következtetett, hogy a törlesztőrészlet esedékességének időpontja egyértelműen meghatározásra került a szerződésben. Az a kölcsönösszeg folyósításához igazodott, azaz havonta az a nap, amely számánál fogva a hitelfolyósítás napjával megegyezett, amely meghatározás pontosnak és egyértelműnek tekinthető a 6/2013. PJE határozatban kifejtettek szerint, mivel nem kell a szerződésben ezeket dátumszerűen meghatározni.

Mivel a felperes kereseti kérelmét valamennyi jogalap tekintetében megalapozatlannak találta, az összecszerűsége, valamint a jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozó kereseti kérelmet nem vizsgálta.

A felmerült költségekről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett akként, hogy a pertárgy értékét 2.220.000 forintban vette figyelembe.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a kereseti kérelme szerinti megváltoztatását [Pp. 253. § (2) bekezdés]; másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján.

A fellebbezés indokolásában kifejtette, hogy az elsődleges kereseti kérelem szerinti jogcím tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása súlyos ellentmondásokat tartalmaz, mivel egyrészt megállapítja, hogy a Hpt. 47. §-a az alperesre nem alkalmazható, később azonban a Hpt. 47. §-a szerinti szervezeti, illetve törvényes képviseleti szabályt említi. Amennyiben a 47. § a perbeli esetben nem irányadó, akkor nem érthető, hogy miért ebből a jogszabályhelyből vezette le a képviseleti jog adására vonatkozó indokolását. A 7. oldalon kifejtett egyedi meghatalmazás alapján való eljárási jogosultság, illetve a továbbiakban az utólagos jóváhagyásra vonatkozó magyarázatból nem érthető, hogy milyen meghatalmazás aláírása történt a Kft. részéről, mivel a felperes azt tette vitássá, hogy a kölcsönszerződés aláírására nem volt jogosultsága az autókereskedőnek, nem a meghatalmazás aláírását vitatta, hanem a szerződését. Utalt a Hpt. 3. § (4) bekezdésére, amely szerint a pénzügyi szolgáltatás, valamint a kiegészítő pénzügyi szolgáltatás mint tevékenység kizárólag a PSZAF-nak a törvény alapján kiadott engedélyével végezhető. Bizonyított tényként rögzítette, hogy a perbeli szerződést hitelezői minőségben az ... Kft., a gépjárművet értékesítő gazdasági társaság részéről írta alá valaki a Kft. bélyegzőjének használatával. Mivel engedély hiányában a kereskedő nem volt jogosult e tevékenységre, a szerződés jogszabályba ütközik, így semmis, mivel az arra jogosult aláírása hiányzik, így hiába van írásba foglalva a szerződés, ahhoz joghatály nem kapcsolható. Pénzügyi tevékenység folytatásához megkívánt engedélyt utólagos jóváhagyással nem lehet pótolni. Nem elegendő a szerződés írásba foglalása, az csak akkor válthat ki joghatást, ha annak aláírására az aláírónak jogosultsága volt. Ezért, ha az ... Kft. jogosult volt a pénzügyi vállalkozás képviseletére, miért kellett az eljárását utólagosan jóváhagyni, ha megállapodás volt arra, hogy a kölcsönszerződéseket az alperes helyett és nevében aláírja, abban az esetben miért nem „A” típusú ügynöknek tekintendő. Nem indokolja az elsőfokú bíróság, hogy a „B” típusú ügynök igénybevétele milyen tények alapján látta bizonyítottnak és nem indokolja, hogy a pénzügyi tevékenység engedély nélküli végzése miért lényegtelen.

A másodlagos jogcímre alapított kereseti kérelem körében hiányolta, hogy az ítélet nem tért ki arra, hogy milyen tájékoztatást adott az alperes arra vonatkozóan, hogy a törlesztőrészletek felső határ

nélkül emelkedhetnek, hogy az árfolyam-növekedés és az arra vetített kamat következtében a törlesztőrészek olyan mértékben emelkednek, hogy a kölcsön visszafizetése lehetetlenné válik, mivel a befizetéseket elsősorban a kamatra és költségekre számolják el, így az adós el sem jut ahhoz, hogy a tőketartozása csökkenjen. Amennyiben ezt a felvilágosítást az alperes megadja, a kölcsönszerződést nem írta volna alá. A kereseti kérelemben hivatkozott a 93/13 EGK irányelve, valamint a 2005/29 EK irányelvre, amelyre az elsőfokú bíróság ítélete nem tér ki, ezért az indokolási kötelezettségének a bíróság nem tett eleget. Figyelmen kívül hagyta azt az érvelését, hogy az alperesnek mint a pénzpiac szereplőjének, ismernie kell a szerződéssel együtt járó kockázati tényezőket, ezért írja elő számára a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése a kötelező tájékoztatást, így ha az nem megfelelő, akkor a 2/2014. PJE határozat alapján a bíróságtól kérhető annak felülvizsgálata. A hivatkozott PJE határozat kapcsán rámutatott arra, hogy a kölcsönszerződésből nem állapítható meg, hogy az árfolyamkockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben a felperes viseli, illetve az sem, hogy az árfolyam a felperesre nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa. Nem tartalmaz a szerződéses kikötés arra vonatkozó konkrét információt, hogy az árfolyamváltozás milyen hatást gyakorol a felperes forintban kifejezett tartozására. Ezekre a tájékoztatásnak ki kellett volna terjednie, mert olyan lényeges információk, amelyet a fogyasztónak a szerződés megkötése előtt, a döntés meghozatalát megelőzően meg kellett volna ismernie. A 2/2014. PJE határozat kapcsán utalt arra, hogy az irányelv rendelkezéseire tekintettel a Ptk. 209. § (4) bekezdéseként olyan rendelkezés került beiktatásra a Ptk.-ba, amely a szerződéskötéskori egyenlőtlenségeket kívánta orvosolni. Ezért álláspontja szerint vizsgálni szükséges, hogy az adott konstrukció egyik lényegi eleme, az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselése világos, érthető szerződési feltétel volt-e, figyelemmel arra is, hogy 2009. május 22-e előtt, azaz a fenti módosítást megelőzően kötött szerződések esetén is a nemzeti bíróságnak a jogszabályokat - amennyire csak lehetséges - az irányelv által követett céllal összhangban kell értelmezni. Az elsőfokú bíróság indokolásában szó szerint idézi a kockázatfeltáró nyilatkozatot, az abban foglaltak értelmezésével azonban nem foglalkozik.

Mivel a szerződésből nem tűnik ki az, hogy a tájékoztatás kiterjedt volna arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa és az csak és kizárólag az adóst terheli, a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján a tisztességtelenséget meg lehet állapítani, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével hozta meg jogszabálysértő és megalapozatlan döntését.

A harmadlagos kereseti jogcím tekintetében a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontját kiemelve hangsúlyozta, hogy annak a kérdése, hogy az adós fizetési kötelezettsége mikor válik esedékessé, olyan lényeges feltétel, amelynek magában a szerződésben kell szerepelnie, tehát a feleknek a szerződés megkötésekor kell megállapodni e lényeges feltételben. Ezt maga a kölcsönszerződés azonban nem tartalmazza, kizárólag az üzletszabályzat 21. pontjának második mondata alapján került sor a kereset e körben való elutasítására. Miután az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán nem vizsgálta a jogkövetkezmények levonására vonatkozó kérelmet és annak összecszerúságát és a másodfokú bíróság a kereseti kérelemnek helyt adó döntés meghozatala esetén e körben a további bizonyítás lefolytatását szükségesnek tartja, indítványozta közbenső ítélettel megállapítani a jog fennállását, és az összecszerúság tekintetében az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és határozat hozatalára utasítását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesnek a másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Az ellenkérelem indokolása szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályok helyes értelmezésével hozta meg ítéletét mindhárom kereseti kérelmet megalapozó jogcím tekintetében. Az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját tartotta fenn, a felperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel azt csak kiegészítette az alábbiakkal.

Az elsődleges jogcím tekintetében az ítélet 7. oldalán írtak körében arra hivatkozott, hogy minden bizonnyal elírásra került az, hogy az eljáró kereskedés meghatalmazást írt alá, nem pedig a kölcsönszerződést, az ítéletből egyértelműen az állapítható meg, hogy a bíróság a kölcsönszerződést vizsgálta, mivel kizárólag azt írta alá a kereskedés. Álláspontja szerint a felperes fellebbezésében keveri azt, hogy a kereskedés eljárása „B” típusú ügynökként nem volt engedélyköteles, illetve hogy az alperes utólag jóváhagyta az eljárását. Az elsőfokú eljárás során részletesen kifejtette, hogy a kereskedés „B” típusú ügynök volt, eljárása nem volt engedélyköteles, mivel nem önállóan vállalt kötelezettséget, hanem a hitelkérelmet megküldte az alperesnek, aki a felperes hitelkérelmét elfogadta és egyedi meghatalmazást adott a kereskedés részére a kölcsönszerződés megkötésére. Az utólagos jóváhagyás nem a kötelezettségvállalás utólagos jóváhagyása, hanem amennyiben a kereskedés nevében eljáró személy nem lett volna jogosult aláírni a szerződést a kereskedés nevében, akkor ez a személy mint álképviselő járt el, akinek az eljárását hagyta jóvá utólag az alperes. E körben a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.044/2015/4. számú, fellebbezési ellenkérelméhez csatolt ítéletére hivatkozott, amely perben a másodfokú bíróság hasonló tényállás mellett egyetértett azzal, hogy a kereskedés „B” típusú ügynök volt, valamint rögzítette, hogy amennyiben a kereskedés nevében eljáró személy nem lett volna jogosult eljárni, akkor álképviselőnek minősült, akinek eljárását a kölcsön folyósításával az alperes jóváhagyta.

A kölcsönszerződés 7. pontjának tisztességtelenségére alapított kereseti kérelem kapcsán előadta, hogy dogmatikai szempontból az árfolyamkockázat a Ptk. 209. § (1) bekezdés fogalomrendszerében nem minősülhet tisztességtelennek. A Ptk. 209. § (1) bekezdése és a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján kizárólag valamely konkrét beazonosítható szerződési feltétel minősülhet tisztességtelennek, amennyiben az a felek szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével, egyoldalúan és indokolatlanul a felperes hátrányára állapítja meg az alperessel szemben. Mivel a szerződés 7. pontja az árfolyamkockázatról való tájékoztatás tudomásulvételét deklaráló egyoldalú nyilatkozatként jelenik meg, fogalmilag kizárt, hogy a felek szerződésből eredő jogai és kötelezettségei egyensúlyát a Ptk. 209. § (1) bekezdést sértően állapítsa meg. Amennyiben a kifejtettek ellenére a másodfokú bíróság a kölcsönszerződés 7. pontja tisztességtelenségnek vizsgálatát lehetségesnek találja, a Kúria Pfv.VI.20.966/2015/5., valamint a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.024/2015/3. számú ítéletére hivatkozott, amelyet az ellenkérelem mellékleteként is csatolt. A Szegedi Ítéltábla határozata kapcsán azt emelte ki, hogy amennyiben a kockázatfeltáró nyilatkozatot a fél aláírta, és az a jogszabálynak megfelelő, ezt úgy kell értékelni, hogy az árfolyamkockázat felperest terhelő volta számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie. Ennek ellenkezőjét annak igazolásával bizonyíthatja, hogy a pénzügyi intézménytől, annak képviselőjétől olyan tartalmú, konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő tájékoztatást kapott, amely alapján alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége. Jelen esetben a szerződés, valamint az üzletszabályzat 18.3., 4. és 5. pontjában írtak alapján a laikus számára is világos, érthető tájékoztatást kapott az árfolyamkockázatról, így a felperesi előadás szerint az alperesi képviselőnek az általánosság szintjén mozgó tájékoztatása az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintően eljáró, átlagos fogyasztó számára nem tűnhetett hitelt érdemlőnek az írásban rögzített, komoly kockázatra figyelmeztető tájékoztatással szemben. A törlesztési időpontok feltüntetésének hiányára vonatkozó felperesi állásponttal szemben ugyancsak eseti döntésekre, így a Debreceni Törvényszék, valamint a Debreceni Ítéltábla határozataira hivatkozott, amelyek az alperes által és az elsőfokú ítéletben kifejtett álláspontot támasztják alá.

A felperes a másodfokú tárgyaláson a fellebbezésben foglaltakat azzal egészítette ki, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatott bizonyítást arra, hogy az ... Kft. nevében ki írta alá a perbeli kölcsönszerződést, az aláíró személy jogosult volt-e a Kft. képviselőjeként eljárni.

Idézte a Hpt. 3.§ (4) bekezdését, a PSZÁF engedélyhez kötött tevékenység vonatkozásában és hangsúlyozta, hogy engedélyhez kötött tevékenység esetén az álképviselő eljárásának utólagos jóváhagyásával nem lehet az alaki okból fennálló érvénytelenséget orvosolni. A tájékoztatási kötelezettség tekintetében a C-449/13. szám alatti előzetes döntéshozatali kérelem tárgyában hozott, az Európai Bíróság ítéleti döntésére hivatkozott, amely a 2008/48. EK Európai Parlamenti és Tanácsi Irányelv rendelkezésének értelmezésére adott iránymutatást.

A Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontja körében arra is rámutatott, hogy az esedékesség napja az üzletszabályzat rendelkezése alapján sem határozható meg, mivel az alperes a gépjármű vételáraként felvett kölcsönt nem a felperesnek, hanem az autókereskedésnek utalta. Ezért a felperesnek nincs tudomása arról, hogy ez milyen időpontban történt, és az a szerződésben sem szerepel és nem is következtethető ki. Ez olyan lényeges feltétele a felek szerződésének, amelyben a szerződéskötéskor kell megállapodni és amelyet a szerződésben rögzíteni kell.

Az alperes fenntartotta ellenkérelmét kiemelve, hogy a felperes az alakiság és a képviseleti jog kérdését keveri, mivel a perbeli esetben az írásba foglalt és mindkét fél által aláírt szerződés rendelkezésre áll, az ügylet tartalmának írásba foglalása megtörtént, melytől független további kérdés az aláírási jogosultság. Abban az esetben, ha az ... Kft. részéről aláíró személynek mégsem volt képviseleti jogosultsága, hivatkozik alperes az álképviselő szabályainak alkalmazhatóságára, amely miatt a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg.

A felperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást részben, a jogalapi döntéshez szükséges mértékben feltárta, azonban eltérő álláspontja folytán a szerződési feltétel érvénytelenségének hiányában nem vizsgálta a felperes által előterjesztett, az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása körében előterjesztett kereseti kérelmét.

A másodfokú bíróság a felperes elsődlegesen és harmadlagosan megjelölt kereseti kérelmét alátámasztó jogi indokok tekintetében egyet értett az elsőfokú bíróság álláspontjával. Az árfolyamkockázat vállalás, illetve a kockázatfeltáró nyilatkozat tekintetében azonban osztotta a felperes álláspontját, hogy a szerződés e rendelkezése a Ptk. 209.§ (5) bekezdésében foglaltak szerint, mivel az a felperes, mint fogyasztó számára nem kellően világos és érthető, tisztességtelen.

A szerződés alakiság megsértése okán fennálló érvénytelensége körében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének a Pp. 221.§ (1) bekezdésének megfelelően eleget tett, az a fellebbezésben hivatkozottakkal ellentétben nem tartalmaz olyan súlyos ellentmondásokat, amely érthetlenné, logikailag követhetlenné és megalapozatlanná tenné az ítéletet.

Az elsőfokú bíróság az általa is felhívott Hpt. 47.§, a 2. számú melléklet I.12. pontjának a) és b) pontjai, és az alperes által csatolt ... Kft.-vel kötött 2001. augusztus 29-én kelt együttműködési megállapodás 5. pontja és a perbeli szerződéshez kapcsolódó 2008. március 10-én kelt egyedi meghatalmazás (A/3., A/4.) alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az ... Kft. a szerződés aláírására, mint az alperes meghatalmazottja jogosult volt. Az autókereskedés a szerződés aláírásakor a Hpt. 2. számú melléklet I.12. pontjának b) alpontja szerinti ügynöki tevékenységet végzett, azaz kizárólag az alperes pénzügyi szolgáltatási tevékenységének elősegítése érdekében a szerződés aláírásában való közreműködőként járt el. Az alperes meghatalmazásában szereplő adatokkal azonos tartalmú egyedi kölcsönszerződés aláírására került sor a felperes által az ... Kft., mint meghatalmazott közreműködésével. A felek a szerződést írásba foglalták, annak lényeges tartalmi elemeit a szerződés rögzíti, így az a Ptk. 217.§ (1) bekezdésének megfelelő.

Ahogy arra az alperes a fellebbezési ellenkérelmében is utalt, az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a 7. oldalon a perbeli kölcsönszerződés aláírásával foglalkozik, így a harmadik bekezdésben írtak is a teljes szövegkörnyezetet figyelembe véve a szerződés aláírására és nem a meghatalmazás aláírására utalnak.

Az alperes által jóváhagyott és meghatározott tartalmú szerződésnek az ... Kft. meghatalmazottkénti aláírása tekintetében nincs jelentősége annak, hogy a Kft. részéről cégszerű aláírásra jogosult személy volt-e az aláíró, figyelemmel arra, hogy az alperes a kölcsönt az aláírt szerződésnek megfelelően folyósította. Így amennyiben az ... Kft. szerződést aláíró alkalmazottja esetlegesen nem rendelkezett volna a Kft. nevében aláírásra feljogosító meghatalmazással, úgy álképviselőként járt el. Eljárását azonban azzal, hogy az alperes a szerződést elfogadta és a jogviszonyból eredő kötelezettségét teljesítette, azaz a kölcsönt folyósította és ezzel a felperes az általa vásárolt gépjárművet megkapta, átvehette, az alperes az álképviselő magatartását utólagosan jóváhagyta. Ez a jóváhagyás nem azonos azzal, amire a felperes a fellebbezésében hivatkozott, azaz nem pénzügyi engedélyhez kötött tevékenység végzésére vonatkozó alperes általi utólagos jóváhagyásról van szó.

A másodfokú bíróság osztotta a harmadlagosan megjelölt jogcím tekintetében az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontjába ütközés tekintetében.

A törvényszék helytállóan állapította meg, hogy a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzat 21. pontjának 2. mondata értelmében a törlesztőrészek esedékességének napja meghatározható, amelyet nem kell dátumszerűen megjelölni a 6/2013. számú PJE határozat indokolásának 2.) a. pontjában kifejtettek szerint.

A felperes kereseti kérelmének másodlagos jogalapja, a hitelszerződés 7. pontjának, a kockázatfeltárányilatkozat átláthatósága tekintetében a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság álláspontjával az alábbiakra tekintettel:

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a szerződési feltétel 7. pontjának egyedi megtárgyaltsága nem állapítható meg. Az alperes mint általános szerződési feltételt alkalmazta a szerződésben, függetlenül attól, hogy az nem kizárólag az üzletszabályzatban, hanem az egyedi szerződés 7. pontjának (2) bekezdésében is feltüntetésre került. A szerződéskötéskor hatályos Hpt. 203.§ (6) és (7) bekezdésében foglaltaknak az idézett rendelkezés formailag, alakilag ugyan megfelel, tartalmilag azonban nem elégíti ki az alperes mint pénzügyi intézménytől elvárható tájékoztatással szembeni tartalmi követelményeket, ezért nem átlátható és nem érthető a fogyasztó számára.

A másodfokú bíróság nem osztotta az alperes ellenkérelmében kifejtett azon álláspontot, hogy az adott szerződési feltétel nem jelent kötelezettségvállalást a felperes részéről, mert az mindössze a felperes egyoldalú nyilatkozata.

Ahogy azt a Kúria a 6/2013. PJE határozatában, majd a 2014. június 16. napján hozott 2/2014. számú PJE határozatának 1. pontjában rögzítette, a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésnek az a rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot a kedvezőbb kamatmérték ellenében korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége a Ptk. 209.§ (5) bekezdése értelmében, mint főszolgáltatást megállapító szerződéses kikötés nem vizsgálható, ha az egyébként világos és érthető. Az árfolyamkockázat korlátozás nélküli, fogyasztó általi viselése tehát a szerződéses konstrukció egyik alapvető, a főszolgáltatást meghatározó része, így az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás és a kockázatvállalás felperes általi elfogadása nem tekinthető mindössze egyoldalú jognyilatkozatnak. A szerződéskötéskor hatályos Ptk. 209.§-ának (4) bekezdése ugyan az átláthatóságra vonatkozó kiegészítést még nem tartalmazta, azonban a 2/2014. PJE határozat indokolása kitér az Európai Unió

Bírósága által a C-26/13. számú, ún. Kásler ügyben hozott ítéletében kifejtettek alapján arra, hogy a nemzeti bíróság a nemzeti jogrend szabályát köteles figyelembe venni és amennyire csak lehetséges, az adott területen alkalmazandó irányelv szövegének és céljának megfelelően oly módon értelmezni, hogy az az irányelv által követett céllal összhangban álló eredményre jusson, kivéve ha az kontra legem jogértelmezéshez vezetne. Ezért annak ellenére, hogy az irányelv rendelkezései közvetlenül a nemzeti bíróságokat nem kötik, annak közvetlen hatálya a nemzeti bíróságra nincs, a bíróságoknak a közösségi joggal összhangban, annak szellemében kell értelmezni a nemzeti jog szabályait, különösen a fogyasztó védelme körében. Az Európai Unió 93/13 EGYK irányelve 1993-ban született, amelynek átültetésére csak 2006-ban került sor. Rendelkezéseit és alapvető fogyasztóvédelmi célját azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni a jogalkalmazás során. A Kúria a 2/2014. PJE határozatában kifejtette, hogy az árfolyam kockázatvállalás, mint szerződési feltétel tisztességtelensége akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatására - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen. Az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés átláthatósága és érthetősége körében az Európai Unió bíróságának a C-26/13. számú ügyben hozott ítélete 70. és 75. pontja akként ad útmutatást, hogy a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse.

A szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 irányelvben foglalt követelménye nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére (71.pont).

A fogyasztó az eladóhoz, illetve a szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van információs szintje tekintetében, így az átláthatóság követelményét is kiterjesztő módon kell értelmezni.

Alapvető jelentőséggel bír az átláthatóság követelménye tekintetében az, hogy a fogyasztó egyértelmű és érthető kritériumok alapján előre láthassa a számára adódó gazdasági következményeket, azaz a szerződési feltételnek nem kizárólag nyelvtani szempontból kell érthetőnek lenni a fogyasztó számára, hanem az átláthatóság azt is jelenti, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetni az érintett feltételben meghatározott mechanizmus konkrét működését oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102 EGYK Tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/48 EK Európai Parlament és Tanácsi irányelv preambuluma 19. bekezdése értelmében annak érdekében, hogy a fogyasztók a tények teljes ismeretében hozhassanak döntést, a hitelmegállapodás megkötését megelőzően kell megkapniuk a megfelelő tájékoztatást a hitel feltételeiről és kötelezettségeikről olyan tájékoztató formájában, amelyet a fogyasztók magukkal vihetnek és tanulmányozhatnak. A 24. bekezdés utal arra, hogy a fogyasztót a hitelmegállapodás megkötése előtt kell széleskörűen tájékoztatni, tekintet nélkül arra, hogy a hitel forgalmazásában részt vesz-e hitelközvetítő. A fogyasztóknak a hitelmegállapodás megkötését megelőző tájékoztatása körében az 5. cikk (1) bekezdése szerint is a tájékoztatásnak kellő időben és azt megelőzően kell megtörténnie, hogy a fogyasztót bármilyen hitelmegállapodás vagy ajánlat köteleznél, azaz a tájékoztatásnak a szerződés megkötését megelőzően kell megtörténnie. Az 5. cikk e rendelkezése szerint a fogyasztó számára olyan információkat kell biztosítani, hogy megalapozott döntést hozhasson a hitelmegállapodás megkötésével járó következményekről. A fogyasztót tehát olyan helyzetbe kell hozni, hogy megalapozottan tudjon dönteni a szerződés várható következményeiről, fel tudja mérni a kötelezettségvállalással járó kockázatot és annak hatásait. Az

irányelv ugyan 2008. június 11-től lépett hatályba, azonban rendelkezését a fogyasztók védelmére vonatkozó hazai jogszabályok, a Ptk. 209. § (4) és (5) bekezdései értelmezése során nem lehet figyelmen kívül hagyni, az iránymutató a perbeli esetben is.

Helytállóan hivatkozott ennek alapján a felperes a fellebbezésében arra, hogy ilyen tájékoztatást az alperestől, illetve az alperes meghatalmazottjaként eljáró személytől nem kapott, így nem került olyan helyzetbe, hogy a konstrukció egyik lényegi elemét, az árfolyamkockázat tényleges hatását felmérhesse. Nyilatkozata szerint az ügyintézés során az autókereskedés részéről eljáró személy a szerződés 7. pontjába foglalt fokozott kockázatra vonatkozó kitéttel ellentétes tájékoztatást adott a felperesnek, amikor arról tájékoztatta, hogy „az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően nem volt nagy kilengés”, azaz az árfolyamváltozásban rejlő kockázatot bagatellizálta. E tájékoztatást is figyelembe véve a felperes mint fogyasztó a szerződés megkötését megelőzően nem került olyan helyzetbe, hogy megalapozottan tudjon dönteni az árfolyamkockázat és az azzal járó szerződéses kötelezettségvállalás tekintetében. Nem kapott megfelelő és objektív tájékoztatást arról, hogy a kizárólag általa vállalt kockázat azt jelenti, hogy a törlesztőrészlet többszörösére emelkedhet és ennek nincs felső határa.

Az egyedi szerződésben, a szerződés egyik pontjának második bekezdésében elhelyezett tájékoztatás önmagában, külön figyelemfelhívás és kiemelés nélkül sem alkalmas arra, hogy az abban írt fokozott veszélyre a fogyasztó figyelmét felhívja. Bár jogszabály nem írja elő, hogy a tájékoztatásnak külön nyilatkozatban kell megtörténnie, azonban a Hpt. 203.§-ának (7) bekezdése kifejezetten kockázatfeltáró nyilatkozatot említ, és a (6) bekezdés szerint a kockázat tudomásulvételét is az ügyfél aláírásával kell igazoltatni. A perbeli esetben ilyen elkülönült, a fogyasztó által aláírt kockázatfeltáró és kockázatvállaló nyilatkozat nem készült, azt a felperes, mint fogyasztó, az egyedi szerződés aláírásával vette tudomásul. Ez az elhelyezési mód sem felel meg az idézett irányelv és a 2/2014. számú PJE határozatban, valamint a Ptk. 209.§ (5) bekezdésében foglalt követelményeknek.

Ennek alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes a perbeli kölcsönszerződés során nem kapott megfelelő, olyan tartalmú tájékoztatást az árfolyamkockázat viselése és következménye tekintetében, amely alapján megalapozottan felmérhette annak következményeit, így a nem megfelelő tájékoztatás következtében az adott rendelkezés számára nem volt világos és érthető, ezért tisztességtelen.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre figyelemmel a Pp. 253.§ (2) bekezdése szerint közbenső ítélettel a perbeli hitelszerződés 7. pontjában foglalt szerződési feltétel tisztességtelensége folytán megállapította, hogy e kikötés érvénytelenségéből fakadó jogkövetkezmények érvényesítésének joga a felperest megilleti.

Mivel az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán - kereseti kérelem ellenére - nem vizsgálta az érvénytelenség jogkövetkezményét, e tekintetben az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és a per újabb tárgyalására, újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a Kúria 2/2014. PJE határozatának 1. pont (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kell, hogy e szerződési feltétel érvénytelensége következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen-e, figyelemmel arra, hogy az érvénytelenség jogkövetkezménye, hogy az adott rendelkezés joghatás kiváltására nem alkalmas. A 6/2013. számú PJE határozat 5. pontjában foglaltakra figyelemmel, ezért vizsgálni kell, hogy az érvénytelen rész, azaz a szerződésből kieső árfolyamkockázat felperes általi vállalását érintő feltétel hiányában a szerződés teljesíthető-e vagy sem.

Az elsőfokú bíróságnak a felperest a kereset pontosítására fel kell hívnia, mivel a 2014. évi XL. törvény (DH2) törvény, az érvénytelenség jogkövetkezménye és azösszegezerűség elszárolása körében további rendelkezéseket határoz meg, ami a szerződés fogyasztói jellegére figyelemmel a perbeli esetben is alkalmazandó. Így az elsőfokú bíróságnak a DH2 törvény 37. és 37/A. §-ai alapján kell felhívni a felperest a jogkövetkezmény körében nyilatkoztatának megtételére, keresetének pontosítására, majd az érvénytelenség jogkövetkezményét az alperesi ellenkérelem figyelembevételével, a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként levonni.

Az elsőfokú bíróságnak a folytatódó eljárásban a jogkövetkezményre és azösszegezerű elszárolásra is kiterjedő, további tájékoztatási kötelezettsége áll fenn a feleket terhelő bizonyítási kötelezettséget illetően.

Az így lefolytatott eljárás eredményeként lesz abban a helyzetben a bíróság, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményére vonatkozó felperesi kereseti kérelemről érdemben dönthessen.

Mivel a közbenső ítélet a felperes keresetének jogalapját és a felperest megillető jogok kérdését bírálta el, a másodfokú bíróság a Pp. 252.§ (4) bekezdése alapján a másodfokú eljárás során felmerült költségeket mindössze megállapította azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak az eljárást befejező határozatában kell rendelkeznie.

Budapest, 2016. év április hó 7. napján

. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Ócsai Beatrix s.k.
bíró

. Gáspár Mónika s.k.
bíró

A kiadmány hitelűl:

bírósági tisztviselő